

Dat is toch raar? Een kleine Poolse winkel mag wél open op zondag, een grote (buitenlandse) keten niet

ZONDAGSRUST? IN POLEN IS 'T VERPLICHT

Terwijl sommige winkeliers in Nederland ervoor vechten op zondag dicht te mogen blijven, mag er in Polen binnenkort geen winkel meer open. Nou ja, op de kleine echt Poolse winkeltjes na dan. Want eigen volk eerst, daar houdt de Poolse regering wel van.

Terwijl haar hulp een afgewogen hoeveelheid Silezische knoedels in een plastic zakje stopt, hamert Malgorzata Kwiatkowska (50) driftig op de kassaknoppen in een poging de groeiende rij bij te kunnen houden. Samen met haar man runt ze sinds zeven jaar een zelfstandig winkeltje in de Warschause arbeiderswijk Brodno, zoals er in Polen honderdduizenden zijn. Ze zijn elke werkdag bijna vijftien uur in touw. 'Het eerste jaar was het moeilijkst', vertelt Kwiatkowska. 'Toen werkten we feitelijk gratis.' Ondertussen kunnen ze zich zelfs twee winkelhulpen permitteren.

Dat kunnen vele andere kleine winkeliers niet zeggen. Elk jaar gaan in heel Polen een paar duizend van dit soort winkeltjes op de fles. Politici wijzen met een beschuldigende vinger naar de vele grote supermarkten en winkelcentra die

met buitenlands kapitaal uit de grond zijn gestampt. Ze zijn door het schaalvoordeel goedkoper en de openingstijden zijn veel ruimer.

DE VOLLE LAAG

Ten behoeve van het gezinsleven, maar ook om het commerciële speelveld te herschikken, heeft de rechts-conservatieve regering een stapsgewijze gedwongen zondagsrust ingevoerd. Winkels mogen vanaf maart nog maar twee aangewezen zondagen open zijn. Volgend jaar zal dat nog maar één zondag zijn, en vanaf 2020 is het gedaan met de koopzondag. Maar de wet zit vol met uitzonderingen. Zo mogen onder meer pompstations, bloemisten, bakkerijen en kiosken op zondag open. Dat geldt ook voor kleine zelfstandige buurtwinkels. Ketens en franchisers krijgen de volle laag.

Maar de zondagsrust is nog niet ingegaan of de randen worden opgezocht. De wet verbiedt 'verkoop', maar is niet specifiek over andere vormen van arbeid. 'We verkennen de mogelijkheid om onze winkels op zondag als showroom open te stellen', zo schrijft directeur Grzegorz Lipnicki van modeketen Top Secret in een reactie. 'Je zou daar alleen kleding kunnen passen, en bestellen via internet.' Wie dat ter plekke doet met de smartphone, kan de kleding meteen meenemen.

ALLEMAAL ONZIN

Volgens Lipnicki is de nieuwe wetgeving ongunstig voor zowel werkgever als werknemer. 'Veel werknemers in winkels hebben juist de voorkeur om in het weekeinde te werken, ook op zondag, omdat ze dat onder meer kunnen combineren met hun opleiding.' Hij pleit voor een andere oplossing, bijvoorbeeld een beperking van het aantal uren dat werknemers mogen draaien op zondag, of een hoger minimumloon in het weekeinde.

En Kwiatkowska, iemand voor wie de wet specifiek bedoeld is? Zij vindt hetzelfde als Lipnicki. 'Ik vind het allemaal onzin. Het is toch een vrije markt? Op zondag waren we toch al dicht.' ■